

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

po rozpoznaniu posiedzeniu niejawnym w dniu 8 września 2017 r. w Warszawie

sprawy D. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o umorzenie należności z tytułu składek

na skutek odwołania D. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 25 października 2016 r., Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 25 października 2016 r., Nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że podlegają umorzeniu należności odwołującego D. W. (1) z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne za okres od 09/2005 do 10/2005, od 12/2005 do 01/2007, od 03/2007 do 02/2009 w łącznej kwocie 29.784,18 zł

b) ubezpieczenie zdrowotne za m-c 09/2005, okres od 12/2005 do 10/2006, od 03/2007 do 02/2009 w łącznej kwocie 11.463,44 zł

c) Fundusz Pracy za okres od 12/2005 do 09/2006, od 12/2006 do 01/2007 od 03/2007 do 02/2009 w łącznej kwocie 2.408,79 zł.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 października 2016 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 1 ust. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, odmówił D. W. (1) umorzenia należności z tytułu składek na: ubezpieczenia społeczne za okres 9/2005r. do 10/2005 r., od 12/2005 r. do 1/2007 r., od 3/2007 do 2/2009 w łącznej kwocie 29.784,18 zł, w tym z tytułu składek w wysokości 17.132,38 zł, odsetek w wysokości 12.599 zł oraz kosztów upomnienia w wysokości 52,80 zł, ubezpieczenie zdrowotne za 9/2005, okres od 12/2005 r. do 10/2006 r., od 2/2007 r. do 2/2009 r. w łącznej kwocie 11.463,44 zł w tym z tytułu składek w wysokości 6.608,84 zł, odsetek w wysokości 4 793 zł oraz kosztów upomnienia w wysokości 61,60 zł oraz składek na Fundusz Pracy za okres od 12/2005 r. do 9/2006 r., od 12/2006 r. do 1/2007 r., od 3/2007 r. do 2/2009 r. w łącznej kwocie 2.408,79 zł, w tym z tytułu składek w wysokości 1.362,19 zł, odsetek w wysokości 985 zł oraz kosztów upomnienia w wysokości 61,60 zł.

W uzasadnieniu decyzji, organ rentowy wskazał, że warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji o ich umorzeniu, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie

zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą lub płatnik składek oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Organ rentowy podkreślił, że wnioskodawca nie spełnił warunku umorzenia należności, o którym mowa w art. 1 ust. 10 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, tj. nie spłacił zadłużenia z tytułu należności niepodlegających umorzeniu na podstawie ww. ustawy w wyznaczonym terminie. Termin na uregulowanie należności w oparciu o przepisy ustawy abolicyjnej upłynął w dniu 20 lipca 2016 r. Wobec tego zaskarżona decyzja odpowiada prawu (decyzja organu rentowego, k. nienumerowana a.r.).

Dnia 24 listopada 2016 r. D. W. (1) wniósł odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego. W uzasadnieniu wskazał, że spłacił zadłużenie z tytułu należności niepodlegających umorzeniu w wyznaczonym terminie, dlatego wbrew twierdzeniom organu rentowego spełnił warunki umorzenia należności (odwołanie z dnia 24 listopada 2016 r., k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 grudnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. podtrzymał argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji podnosząc, iż w decyzji z dnia 20 lutego 2014 r. organ rentowy określił należności podlegające umorzeniu oraz warunki, jakie musi spełnić odwołujący, aby należności te zostały umorzone. Organ rentowy nadmienił przy tym, że w dniu 20 marca 2015 r. odwołujący podpisał umowę ratalną na zaległości niepodlegające abolicji. Termin ostatniej raty wyznaczony został na 20 lipca 2016 r. Dokonując w dniu 26 września 2016 r. rozliczenia konta odwołującego organ rentowy ustalił, że na jego koncie występują zaległości z tytułu różnic składek na ubezpieczenia społeczne za wrzesień 2009 r. i październik 2009 r. w kwocie 7,44 zł. Zaległości te powstały w wyniku nieterminowej spłaty 10 raty, której termin płatności przypadł na 20 stycznia 2016 r., natomiast wpłata została dokonana 21 stycznia 2016 r. Na tej podstawie organ rentowy odmówił odwołującemu umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. Mając powyższe na uwadze, organ rentowy stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona, dlatego wniósł o oddalenie odwołania (odpowiedź na odwołanie z dnia 27 grudnia 2016 r. k. 3-4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący D. W. (1) w dniu 23 sierpnia 2013 r. złożył wniosek o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotna oraz Fundusz Pracy, do opłacenia których był zobowiązany z tytułu prowadzonej działalności pozarolniczej (wniosek z dnia 23 sierpnia 2013 r., k. 1 a.r. tom I).

Po rozpoznaniu wniosku odwołującego Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. dnia 20 lutego 2014 r. wydał decyzję nr (...), w której wskazał, że wg stanu na 23 sierpnia 2013 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na:

- a) ubezpieczenia społeczne za okres od 9/2005 r. do 10/2005 r., od 12/2005 r. do 1/2007 r., od 3/2007 r. do 2/2009 r., w łącznej kwocie 29.784,18 zł, w tym z tytułu: składek 17.132,38 zł, odsetek 12.599 zł, kosztów upomnienia 52,80 zł,
- b) ubezpieczenie zdrowotne za 9/2005 r., okres od 12/2005 r. do 10/2006 r., od 3/2007 r. do 2/2009 r., w łącznej kwocie 11.463,44 zł, w tym z tytułu: składek 6.608,84 zł, odsetek 4.793 zł, kosztów upomnienia 61,60 zł,
- c) Fundusz Pracy za okres od 12/2005 r. do 9/2006 r., od 12/2006 r. do 1/2007 r., od 3/2007 r. do 2/2009 r., w łącznej kwocie 2.408,79 zł, w tym z tytułu: składek 1.362,19 zł, odsetek 985,00 zł, kosztów upomnienia 61,60 zł.

Jednocześnie organ rentowy wskazał, że warunkiem umorzenia ww. należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Dodał, że należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej

decyzji wraz z odsetkami naliczonymi od dnia wpłaty włącznie, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydanym na jej podstawie Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczególnych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (decyzja z dnia 20 lutego 2014 r., k. 11-12 a.r. tom I).

Pismem z dnia 21 stycznia 2015 r., nr (...) organ rentowy poinformował odwołującego o zbliżającym się terminie na uregulowanie należności niepodlegających umorzeniu (pismo z dnia 21 stycznia 2015 r., k. 13 a.r. tom I).

Z uwagi na powyższe, dnia 17 lutego 2015 r. odwołujący złożył wniosek o rozłożenie na raty całości zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek (wniosek z dnia 17 lutego 2015 r., k. 1 a.r. tom II).

Dnia 20 marca 2015 r. odwołujący podpisał z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych umowę ratalną nr (...), na zaległości niepodlegające abolicji. Umowa przewidywała rozłożenie na raty należności z tytułu składek w ogólnej kwocie 16.085,54 zł w tym: na ubezpieczenia społeczne 10.027,98 zł, na ubezpieczenia zdrowotne 4.919,38 zł, na Fundusz Pracy 1.138,18 zł. Termin płatności ostatniej raty wyznaczony został na 20 lipca 2016 r. (umowa ratalna z dnia 20 marca 2015 r., k. 23-25 a.r. tom II).

Pismem z dnia 27 września 2017 r. organ rentowy poinformował odwołującego o zakończeniu postępowania w zakresie wydania decyzji dotyczącej umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek (pismo z dnia 27 września 2016 r., k. 21 a.r. tom I).

Dnia 26 września 2016 r. organ rentowy dokonał weryfikacji konta odwołującego, celem sprawdzenia czy wg stanu na 20 lipca 2017 r. figurują na jego koncie należności niepodlegające umorzeniu za okres od 1 stycznia 1999 r. Organ rentowy ustalił, że na koncie odwołującego występują zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za wrzesień 2009 r. i październik 2009 r. w kwocie 7,44 zł (k. 22 a.r. tom I).

W oparciu o powyższe ustalenia decyzją z dnia 25 października 2016 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił D. W. (1) umorzenia należności z tytułu składek na: ubezpieczenia społeczne za okres 9/2005r. do 10/2005 r., od 12/2005 r. do 1/2007 r., od 3/2007 do 2/2009 w łącznej kwocie 29.784,18 zł, ubezpieczenie zdrowotne za 9/2005, okres od 12/2005 r. do 10/2006 r., od 2/2007 r. do 2/2009 r. w łącznej kwocie 11.463,44 zł oraz składek na Fundusz Pracy za okres od 12/2005 r. do 9/2006 r., od 12/2006 r. do 1/2007 r., od 3/2007 r. do 2/2009 r. w łącznej kwocie 2.408,79 zł (decyzja organu rentowego, k. nienumerowana a.r.).

D. W. (1) odwołał się od powyższej decyzji organu rentowego, inicjując tym samym niniejsze postępowanie sądowe (odwołanie z dnia 24 listopada 2016 r., k. 2 a.s.).

Dnia 13 stycznia 2017 r. odwołujący wpłacił na konto organu rentowego 15 zł w ramach należności z tytułu składek (potwierdzenie dokonania opłaty, k. 11 a.s.).

Zarządzeniem z dnia 20 czerwca 2017 r. Sąd zobowiązał organ rentowy do przedstawienia sposobu wyliczenia zaległości odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 7,44 zł (zarządzenie z dnia 20 czerwca 2017 r., k.37 a.s.).

W wykonaniu zarządzenia Sądu organ rentowy wskazał, że 10 ratę na ubezpieczenia społeczne odwołujący uregulował w pełnej wysokości, jednak po terminie. W związku z tym wpłata dokonana po upływie określonego w harmonogramie terminu została rozliczona na składki i odsetki za zwłokę naliczane na dzień dokonania płatności, tj. 21 stycznia 2016 r. Organ rentowy wyjaśnił, że z tego tytułu powstała różnica za wrzesień 2009 r. w kwocie 2,29 zł i październik 2009 r. w kwocie 5,15 zł, która została uregulowana 13 stycznia 2017 r. (pismo procesowe organu rentowego z dnia 12 lipca 2017 r., k. 30-32 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje

ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie D. W. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 25 października 2016 r., nr (...), jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822, dalej: k.p.c.) sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Analizując treść złożonych przez strony dokumentów Sąd uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z art.1 ust.1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r., poz.1551, dalej: ustawa) na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Stosownie do art. 1 ust. 6 ustawy umorzenie należności o jakich mowa powyżej skutkuje umorzeniem składek na ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za ten sam okres.

Ustęp 8 art. 1 ustawy stanowi, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych. Przepis ten wyraźnie zatem wskazuje na dwa elementy składowe decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy, a mianowicie kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6 oraz warunki umorzenia. Warunki umorzenia, o których mowa w art. 1 ust. 8 ustawy, zostały wskazane w przepisach ust. 10-12 art. 1 ustawy.

Zgodnie z ust.10 art. 1 ustawy warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8 art.1 ust.11 ustawy. W przypadku, gdy w terminie 12

miesiący od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności warunk, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu (ust. 12 art. 1).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązany jest zatem w decyzji wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 wskazać kwotę podlegających umorzeniu należności i określić wszystkie warunki jakie musi spełnić ubezpieczony aby w przyszłości uzyskać decyzję o umorzeniu niezapłaconych należności, skoro zgodnie z treścią ustępu 13 art. 1 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 – w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Z treści ust. 13 wynika zatem, że warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek. Z kolei niepodlegające umorzeniu należności podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8. W przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu (ust. 12).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy w należy wskazać, że organ rentowy w decyzji z dnia 20 lutego 2014 r. nr (...) wskazał kwotę podlegających umorzeniu należności i określił warunki jakie musi spełnić ubezpieczony, aby w przyszłości uzyskać decyzję o umorzeniu. Na mocy tej decyzji odwołujący był zobowiązany do uregulowania należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 r. nieobjętych postępowaniem o umorzenie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi od dnia wpłaty łącznie. Z uwagi na fakt, że odwołujący złożył wniosek o rozłożenie płatności na raty, strony dnia 20 marca 2015 r. podpisały umowę nr (...). W umowie tej strony postanowiły rozłożyć zaległości składkowe niepodlegające abolicji w ogólnej kwocie 16.085,54 zł na raty. Odwołujący dokonywał wpłat w kwotach i terminach, ustalonych w stanowiącym integralną część umowy harmonogramie. Termin płatności ostatniej raty wyznaczony został na 20 lipca 2016 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 25 października 2016 r., nr (...) organ rentowy odmówił D. W. (1) umorzenia należności z tytułu składek na: ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy wskazując, że nie spłacił zadłużenia z tytułu należności niepodlegających umorzeniu w wyznaczonym terminie. Zaakcentowania wymaga, że w decyzji tej organ rentowy nie określił, jakiej kwoty wynikającej z umowy ratalnej odwołujący nie uiścił. Dopiero w odpowiedzi na odwołanie wskazał, że decyzja odmowna wynikała z nieopłacenia przez odwołującego powstałej w wyniku nieterminowej spłaty 10 raty różnicy składek w kwocie 7,44 zł. Podkreślić należy, że organ rentowy nie poinformował odwołującego o sposobie rozliczenia 10 raty i powstaniu tym samym dodatkowych należnościach, które powinien uregulować aby mogło nastąpić umorzenie. Odwołujący opłacił więc resztę wynikających z harmonogramu rat w kwotach i terminach wynikających z umowy ratalnej.

Tym samym odwołujący na dzień wydania zaskarżonej decyzji dokonał spłaty całości należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 r. nieobjętych postępowaniem o umorzenie.

Wobec tego, w ocenie Sądu Okręgowego, odwołujący spełnił przesłanki warunkujące umorzenie należności objętych decyzją organu rentowego z dnia 20 lutego 2014 r. nr (...).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział (...) w W. z dnia 25 października 2016 r., nr (...), w ten sposób, że stwierdził, że podlegają umorzeniu należności odwołującego D. W. (1) z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne za okres od 09/2005 do 10/2005, od 12/2005 do 01/2007, od 03/2007 do 02/2009 w łącznej kwocie 29.784,18 zł

b) ubezpieczenie zdrowotne za m-c 09/2005, okres od 12/2005 do 10/2006, od 03/2007 do 02/2009 w łącznej kwocie 11.463,44 zł

c) Fundusz Pracy za okres od 12/2005 do 09/2006, od 12/2006 do 01/2007 od 03/2007 do 02/2009 w łącznej kwocie 2.408,79 zł.

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)